

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ukiumoortumik nalunaarussiaa 2016

Kapitali 8. Nakkutilliineq maalaarutillu

Kapitalimi matumani Nunatsinni nakorsaanerup Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmik nakkutilliinera nakorsaanerullu peqqinnissaqarfik pillugu maalaarutit suliai nassuiarneqarput. Tamatuma saniatigut suliat taakku pillugit naatsorsueqqissaarnermi kisitsisit saqqummiunneqarput.

Nakkutilliineq

Nakkutilliinermut tunngatillugu suliat- ass. napparsimasunit, sulisunit, immikkoortortani aqutsisunit/Napparsimmavissuarmi sinerissamiluunniit qitiusumik immikkoortortani pisortanit assigisaanniillu saaffiginnissutit aammattaarli tusagassiorfinit saqqummiussat imal. naatsorsuutigingisamik tassangaannaq toqusoqarneranik aallaaveqartut Nunatsinni nakorsaaneqarfimmit isumagineqartarput. Inatsisitigut piumasaqataasunik ass. toqusunut uppernarsaatinik misissuinikkut Nunatsinni Nakorsaaneqarfik arlalinnik suliassanngortitsiarpoq.

Nakkutilliineq napparsimmavimmi sulianut- soorlu nakorsaatinik pinngitsoorsinnaajunaarneqarsinnaasunik isumaginninnermut tunngatinneqarsinnaavoq, amerlanertigulli peqqinnissakkut sullissisut ataasiakkaat ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sullissinerannut tunngatinneqartarluni. Inunnut ataasiakkaanut tunngasut soorlu imigassamik atornerluineq tarnikkullu nappaateqarneq sulinermut sunniuteqarmata, nakkutilliinermi pingaarutilittut ilaapput.

Peqqinnissaqarfiup aquneqarnera aqqissuussaanelu kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 18. november 2010-meersoq §7, imm. 3, §9, imm. 2 Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulineru pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 15. juni 2017-imeersoq §7 naapertorlugit peqqinnissamik suliaqarnermut tunngasut peqqinnissaqarfimmi sulisorisanit suliffigineqartut peqqinnissakkut sullissisut sulisinnaatitaanermut uppernarsaateqanngitsut ilanngullugit tamaasa Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nakkutigisarai.

2016-imi nakkutilliinermut atatillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut suliakkiussat nutaat aqqaneq marluk makkunanga tunngaveqarput: utoqqarnik paaqqutarinniffinni napparsimmavinnilu pissutsit peqqissutsimut tunngasut, imigassamut nakorsaatinullu pinngitsuuisinnaajunnaarsitsisartunut tunngatillugu suliat piukkunnaateqarnermut tunngasut, allattugaatinut nalunaarsuineq nakorsaatilerinerlu. Suliat tamarmik 2016-imi naammassineqarput.

Tabeli 1-imi 2000-imiit 2016-imut nakkutilliinermut atatillugu suliat amerlassusaat ataatsimut takuneqarsinnaavoq.

Nakkutilliinermut atatillugu angalaneq

Maannamut nakkutilliineq pingaartumik peqqinnissaqarfimmi inunnut ataasiakkaanut tunngatinneqarsimavoq. Napparsimasunut isumannaallisaaneq nukittorsarniarlugu immikkoortortat ingerlatsinerat paasiniarlugu peqqinnissaqarfimmi inuit ataasiakkaat kisiisa qitiutinnagit 2016-imi aqqissuussaanelermik nakkutilliineq aallartinneqarpoq.

2016-imi novembari qaammat aqutsisut isumasioqatigiinneranni maleruagassatut aalajangiussat aqqanillit saqqummiunneqartut suliarineqarput. Maleruagassatut aalajangiussat aqqanillit taakku makkununga tunngassuteqarput: napparsimasunik pinasuartumik angallassineq, nappaammik suussusersiniaanermi misissuinerit, siunertaanngitsumik pisoqarneragut kukkunerit, nalunaarutit uppernarsaatillu, assaat sullisillu/uniformit eqqiluutsuutinnissaat, aap akuinik aalersortinneq, sulisunik ilitsersuineq, allattugaatinut nalunaarsuineq, nakorsaatilerineq, nakorsaatinik paarsaqarneq paasissutissanillu inunntut ataasiakkaanut tunngasunik isumaginnineq.

2016-imi nakkutilliinermut atatillugu Upernavimmi peqqissaavik utoqqaallu illuat takuniarneqarput.

Tabeli 1 Table 1	Suliat peqqinnissakkut sullissisunik nakkutilliinermut tunngasut Supervision on issues regarding health personnel 2000 – 2016		
Ukioq Year	Suliat nutaat amerlassusaat <i>Number of new cases</i>	Suliat NUN-imi aalajangiiffigisat* <i>Cases decided in NBH</i>	Suliat Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunit aalajangiiffigisat <i>Cases decided by DCB** / NAPC***</i>
2000	7	5	1
2001	13	10	0
2002	6	9	0
2003	12	15	0
2004	4	6	0
2005	15	9	0
2006	8	12	0
2007	17	11	0
2008	17	14	2
2009	7	14	0
2010	11	4	0
2011	7	14	0
2012	2	4	0
2013	9	4	2
2014	5	5	2
2015	n/a	n/a	n/a
2016	12	12	0

* NUN = Nunatsinni Nakorsaaneqarfik / NBH = The National Board of Health in Greenland

** DCB= Danish Complaints Board

*** NAPC= National Agency for Patients Complaints

Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi maalaarutininik suliaqartarneq

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi nakorsartinneq pillugu maalaarutit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit suliarineqartarput. Kiffartuussineq pillugu maalaarutit peqqinnissaqarfiup qullersaqarfiani suliarineqartarput. 2016-imi kiffartuussineq pillugu maalaarutit nakorsartinermut tunngasut pillugit maalaarutinit ikinnerulaarput. Suliat taarsiiffigitinnissamat tunngasut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit suliarineqartarput.

Ataatsikkut ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissinermut -, apeqqutinut peqqinnissaqarfimmi kiffartuussinermut ass. utaqqinermut immaqalu taarsiiffigitinnissamik kissaateqarnermut tunngasunik suliaqassaqakulassaaq.

Maalaarutini ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullinneqarnermut tunngasuni allattugaatini paasissutissanik suliamilu illuatungeriinnit oqaaseqaatinik

pissarsiniartoqartarpoq. Tamatuma kingorna pisimasoq pillugu saqqummiussinnermi Kalaallit Nunaanni pissutsit atugassarititaasullu suliarnut pineqartumut pingaaruteqartut Aalajangiisartunillu ilisimaneqarnissaat naatsorsuutigineqanngitsut nassuiarneqarnissaat Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit pingaartinneqartarpoq. Suliaq pillugu saqqummiussa, Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfiup naliliinera aalajangiinissamullu innersuussutaa, maalaarutip Damarkimi Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunut aalajangiivigisassanngorlugu saqqummiunneqannginnerani, Napparsimasunik sullissinnermi Isumannaallisaneermut Aqutsisoqarfimmut immikkut ilisimasalinnit naapertuuttunit oqaaseqaatinik piniarsinnaasumut, illuatungeriinnut tusarniaasinnaasumut il.il. suliassanngorlugu nassiunneqartarput.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi atugassarititaasunut immikkut ittunut immikkut ilisimasalittut Aalajangiisartut aalajangiinissamut siunnersuutaanut oqaaseqaateqarsinnaavoq.

2015-imi maalaarutit nutaat 82-it 2016-imilu 88-it suliassanngortinneqarput (tabeli 1). 2015-imi maalaarutit katillugit 44-it naammassineqarput 2016-imilu 92-it naammassineqarlutik. 2015-imi naammassiat ikinerannut Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi sulisussanik amigaateqarneq pissutaavoq.

Tabeli 1 Table 1	Suliat Kalaallit Nunaanni peqqinnissakkut sullissisunik nakkutilliinermut tunngasut (ukiuni tallimani agguaqatigiissitsineq) <i>Patients complaints relating to health care in Greenland (5 year average)</i>		
Ukioq Year	Ukiumut suliat nutaat <i>New cases per year</i>	Suliat ukiumut Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi aalajangiiffigisat <i>Cases decided in The National Board of Health per. Year</i>	Suliat ukiumut Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunit aalajangiiffigisat <i>Cases decided by the Danish Complaints Board (DCB) / National Agency for Patients Complaints (NAPC) per. year</i>
1986 – 1990	17	8	6
1991 – 1995	50	29	14
1996 – 2000	53	15	26
2001 – 2005	64	8	45
2006 – 2010	68	1,4*	55
2011	70	2*	0
2012	76	2*	15
2013	103	0	99
2014	100	2*	71
2015	82	0	44
2016	88	0	92

* Sundhedsassistentit sulisullu naatumik ilinniagalit Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartut susassaarfiinut ilaangitsut pillugit maalaarutit

* *Complaints about health assistants and employees with little education who were not covered by DCB's competence*

Maalaarutit aalajangiiffigineqartut ilaat aalajangiiffigineqarnerminni ukiunik arlalinnik pisoqaassuseqarput. Suliat ilinniarfusinnaanerisa annertuumik ajorseriateqarnera tamatuma kinguneraa.

Tabeli 1-imi takuneqarsinnaasutut ukiut kingullit 15-it ingerlaneranni peqqinnissaqarfik pillugu maalaarutit annertuumik amerleriateqarput. Maalaarutit suliaqarneq peqqinnissaqarfimmut Nunatsinnilu nakorsaaneermut nukinnik annertuumik atuiffiuvoq.